

Den Haag, 28-06-2019

Van: SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie)

Inbreng van SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie)¹ voor de internetconsultatie van het Implementatiebesluit registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten

Samenvatting

SBF heeft bij diverse gelegenheden naar voren gebracht dat ANBI's (Algemeen Nut Beogende Instellingen) per definitie geen 'UBO' hebben en dat het feitelijk onjuist is en schadelijk om ANBI's in het UBO-register op te nemen². Immers, een ANBI heeft geen eigenaar (owner), maar een bestuur dat binnen de statutaire doelstellingen de maatschappelijke missie uitvoert ten bate van het algemeen belang. Bestuurders van filantropische instellingen dreigen geregistreerd te worden als uiteindelijk begunstigen van middelen voor het goede doel. Dat is onjuist en een grove miskening van de positie en rol van ANBI's. Daarom doet SBF het voorstel om bestuurders van deze categorie instellingen op zichtbaar onderscheiden wijze in het register op te nemen, bijvoorbeeld als 'aangewezen UBO'. Op deze wijze minimaliseert

---

¹ SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) www.sbf.nl is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties:

- **Goede Doelen Nederland**, Brancheorganisatie van goede doelen www.goededoelennederland.nl
- **FIN - Vereniging van Fondsen in Nederland**, Brancheorganisatie voor vermogensfondsen www.verenigingvanfondsen.nl
- **Nederland Filantropieland**, Brancheorganisatie voor fondsenwervende instellingen en professionals www.nederlandfilantropieland.nl
- **CIO - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken**, Samenwerkingsverband van 28 christelijke kerken en 2 Joodse gemeenschappen www.cioweb.nl

N.B. Voor het CIO geldt dat zij kan instemmen met het voorstel om van kerkgenootschappen, zoals verwoord in het voorgestelde artikel 15a lid 1, geen UBO te registreren om redenen als vermeld in de memorie van toelichting: registratie van een UBO van een kerkgenootschap zou een indirecte registratie van de religie van die natuurlijke persoon betekenen.

² Zie de bijlage voor de argumenten waarom een ANBI geen UBO kan hebben.

de overheid de schade van het UBO-register aan de positie van ANBI's en de daarbij betrokken personen en treedt er evenmin vervuiling van het register op door onjuiste informatie.

Toelichting

Het is inhoudelijk en principieel onjuist om ANBI's te verplichten een 'uiteindelijk begunstigde eigenaar' (de letterlijke vertaling van UBO) aan te wijzen. De enige begunstigde van een ANBI is het algemeen nuttige doel. Het is een ANBI zelfs wettelijk verboden om individuele bestuurders of medewerkers als begunstigten te hebben, ook bij de ontmanteling van de instelling.

Het inschrijven van UBO's bij ANBI's geeft daarom onjuiste informatie en dat schaadt de betrouwbaarheid van het beoogde register. Dit is ook schadelijk voor de betrokken personen, die ten onrechte als eigenaar of als begunstigde van aanzienlijke vermogens worden geafficheerd. Dat heeft negatieve consequenties voor de persoonlijke levenssfeer van huidige bestuurders van ANBI's en voor het uitoefenen van hun functie. Bovendien zal een UBO-registratie burgers ontmoedigen bestuursfuncties bij ANBI's aan te nemen en te vervullen.

ANBI's zouden daarom moeten worden vrijgesteld van de UBO-registratieplicht in het Handelsregister. Minister Hoekstra stelt echter in de memorie van toelichting bij de implementatiewet (35.179) dat de Europese richtlijn geen ruimte biedt om een onderscheid te maken tussen het wel of niet beoogen van algemeen nut.

Ons voorstel: geef bij ANBI's aan dat het om een 'aangewezen UBO' gaat

UBO-registratie zal volgens de 'Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden' in Nederland in het Handelsregister plaatsvinden. Alle ANBI's zijn momenteel al mét hun bestuursleden en statutaire doelstelling in het Handelsregister geregistreerd. Immers, ANBI's hebben geen eigenaars of begunstigten, maar bestuurders die binnen de statutaire doelstellingen de maatschappelijke missie uitvoeren ten bate van het algemeen belang. De echt ter zake doende informatie over ANBI's is dus al openbaar toegankelijk.

Om te voorkomen dat de UBO-registratie de positie van ANBI's en de belangen van de betrokken bestuurders schaadt, en om te voorkomen dat er vervuiling van het register optreedt door onjuiste informatie, stellen wij voor om expliciet in het Handelsregister te markeren dat er bij deze categorie instellingen sprake is van een 'aangewezen UBO' ten behoeve van het register. Vervolgens moet er worden verwezen naar de al aanwezige essentiële informatie over de statutaire doelbesteding en de samenstelling van het bestuur.

Met dit voorstel wordt de UBO-registratie in het Handelsregister op een wijze ingericht die de schade aan de positie van ANBI's en de daarbij betrokken personen beperkt. Er treedt zo evenmin vervuiling van het register op door onjuiste informatie.

De wijze waarop het UBO-register in Duitsland is geïmplementeerd, laat bijvoorbeeld zien dat de Europese richtlijn ruimte biedt om een dergelijk expliciet onderscheid te maken in het soort UBO's bij specifieke rechtsvormen. In de Duitse wetgeving is er in de definitie van UBO een aparte regeling voor 'rechtsfähigen Stiftungen', een rechtsvorm die veel gebruikt wordt bij filantropische instellingen. Bij die rechtsvorm is er in de Duitse wet sprake van 'aangewezen UBO' in de vorm van het gehele bestuur.³

Ons voorstel geeft daarnaast invulling aan de overgenomen motie-Schouten waarin de minister wordt opgeroepen aan te geven hoe rekening gehouden wordt met 'de bijzondere positie van ANBI's'.⁴

---

³ § 3 Absatz 3 Nummer 2 Geldwäschegesetz – GWG.

⁴ De motie-Schouten is ingediend in het VSO over een brief over de contouren van het UBO-register. De minister van Financiën heeft de motie *overgenomen* (31 477 nr. 16).

Bijlage: Argumenten waarom een ANBI geen UBO kan en mag hebben

1. Het is inhoudelijk onjuist om ANBI's te verplichten een UBO of 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister. De essentie van een organisatie die de ANBI-status heeft verkregen is dat de 'uiteindelijk belanghebbende' het algemeen nuttige doel is waarvoor de ANBI-status is afgegeven. Dit kan uit de aard van de zaak bij ANBI's nooit een natuurlijke persoon zijn. De eisen voor deze status zijn helder en laten geen ruimte voor misverstanden op dit punt. Daarnaast is het een ANBI wettelijk verboden om een persoon werkzaam te hebben die bij ontmanteling gerechtigd zal zijn op het vermogen van de instelling.
2. Het verplicht te doen publiceren van gegevens over de 'uiteindelijk belanghebbende' van een ANBI kan op onjuiste wijze de privacy van betrokkenen aantasten. Hoewel bestuurders van ANBI's geen recht mogen hebben op het vermogen van de instelling staan zij wel als zodanig geregistreerd. Er ontstaat zo dus door deze wet doelbewust onjuiste informatie over personen.
3. ANBI's de verplichting opleggen een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren, beïnvloedt de beeldvorming en het functioneren van de filantropische sector negatief. De neiging om bij te dragen aan de sector zal afnemen. Minder mensen zullen zich bestuurlijk voor ANBI's willen inzetten.
4. ANBI's de verplichting opleggen een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister leidt tot onnodige verzwaring van de administratieve lastendruk. Uit recente evaluaties blijkt dat met name kleinere ANBI's – en dat zijn er veel – thans al grote moeite hebben met de administratieve lastendruk. De hier gewenste registratieplicht is een onnodige verzwaring.